

Europska komisija odlučila je u srijedu novčano kazniti Google s 4,34 milijarde eura zbog nezakonitih ograničenja na mobilnim uređajima s operativnim sustavom Android te mu dala rok od tri mjeseca da prekine s tom praksom jer će u suprotnom morati plaćati dodatnu kaznu od pet prosječnih dnevnih prometa svojeg matičnog društva Alphabet na svjetskoj razini.

"U ovom je predmetu riječ o tri vrste ograničenja koja je Google nametnuo proizvođačima uređaja s operativnim sustavom Android i pružateljima usluga pokretne mreže kako bi osigurao da promet na uređajima s Androidom bude usmjeren prema Googleovoj tražilici. Na taj je način Google iskoristio Android kao sredstvo za učvršćivanje vladajućeg položaja svoje tražilice. Tim je praksama Google svojim konkurentima uskratio mogućnost tržišnog natjecanja na temelju kvalitete i inovativnosti. Na taj su način europskim potrošačima uskraćene koristi od učinkovitog tržišnog natjecanja u važnom mobilnom segmentu. Takvo je postupanje nezakonito na temelju protumonopolskih pravila EU-a", izjavila je povjerenica za tržišno natjecanje Margrethe Vestager.

Komisija je utvrdila da je Google od proizvođača zahtijevao da predinstaliraju aplikaciju Google Search i Googleov preglednik (Chrome) kao uvjet za dobivanje licence za Googleovu trgovinu aplikacijama (Play Store), da je plaćao određene iznose nekim velikim proizvođačima i pružateljima usluga pokretne mreže pod uvjetom da na svojim uređajima predinstaliraju isključivo aplikaciju Google Search i da je spriječio sve proizvođače koji su željeli predinstalirati Googleove aplikacije da prodaju pametne mobilne uređaje s alternativnim varijantama Androida koje nije odobrio Google (tzv. "Android forks").

Operativni sustav Android danas koristi oko 80 posto pametnih mobilnih uređaja u Europi i svijetu. Android je operativni sustav koji se može licencirati i po tome se razlikuje od operativnih sustava koje isključivo koriste vertikalno integrirani proizvođači (npr. operativni sustav Apple iOS ili Blackberry). Oni nisu dio istog tržišta jer nisu dostupni neovisnim proizvođačima uređaja uz plaćanje licencijske naknade.

Google ostvaruje veliku većinu svojih prihoda od svojeg vodećeg proizvoda, tražilice Google. Google je brzo utvrdio da će prelazak sa stolnih računala na mobilni internet, koji je započeo sredinom 2000.-ih, značiti temeljitu promjenu za Google Search. Stoga je razvio strategiju kojom bi preduhitrio učinke te promjene i osigurao da korisnici nastave upotrebljavati Google Search i na svojim mobilnim uređajima, navodi Komisija.

Google redovito objavljuje na internetu izvorne kodove novih verzija Androida. Načelno se time neovisnim proizvođačima omogućuje da kod preuzmu i izmijene kako bi dobili različite varijante Androida (tzv. "Android forks"). Javno dostupni izvorni kod Androida obuhvaća osnovne značajke operativnog sustava za pametne mobilne uređaje, ali ne i Googleove zaštićene aplikacije i usluge za Android. Proizvođači uređaja koji žele dobiti Googleove zaštićene aplikacije i usluge moraju s Googleom sklopiti ugovore u kojima on nameće niz ograničenja. Osim toga, Google je ugovore u kojima je primijenio neka od tih ograničenja sklopio i s određenim velikim pružateljima usluga pokretne mreže, koji također mogu odrediti koje će se aplikacije i usluge instalirati na uređajima namijenjenima krajnjim korisnicima.

Komisijina odluka odnosi se na tri konkretne vrste restriktivnih ugovornih uvjeta koje je Google nametao proizvođačima uređaja i pružateljima usluga pokretne mreže. Google je na taj način iskoristio Android kao sredstvo za učvršćivanje vladajućeg položaja svoje tražilice. Drugim

riječima, Komisijinom odlukom ne dovodi se u pitanje model otvorenog koda ili sam operativni sustav Android, dodaje Komisija.

Komisija u ovoj fazi zaključuje da Google ima vladajući položaj na tržištima usluga općeg internetskog pretraživanja, operativnih sustava za pametne mobilne uređaje koji se mogu licencirati i trgovina aplikacijama za mobilni operativni sustav Android.

Vladajući položaj na tržištu sam po sebi nije nezakonit na temelju protumonopolskih pravila EU-a. Međutim, poduzetnici u vladajućem položaju imaju posebnu odgovornost i ne smiju zloupotrebjavati svoj snažan položaj na tržištu, odnosno ograničavati tržišno natjecanje na tržištu na kojem su u vladajućem položaju ili na odvojenim tržištima, ističe Komisija.

(Hina)

